Byla C-575/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. lapkričio 3 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Fővárosi Törvényszék (Budapešto teismas, Vengrija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 29 d.

Pareiškėja:

Apollo Tyres (Hungary) Kft.

Kita administracinio proceso šalis:

Innovációért és Technológiáért Felelős Miniszter (Inovacijų ir technologijų ministerija)

***Fővárosi Törvényszék* (Budapešto teismas)**

<...>

Administracinėje byloje tarp pareiškėjos ***Apollo Tyres (Hungary) Kft.*** (<...> *Gyöngyöshalász* <...> (Vengrija)) <...> ir ***Innovációért és Technológiáért Felelős Miniszter*** (Inovacijų ir technologijų ministerija) (<...> Budapeštas <...>) <...>, *Fővárosi Törvényszék* priėmė šią

Nutartį

Šis teismas teikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, prašydamas išaiškinti 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, nuostatas.

Šis teismas ES Teisingumo Teismui teikia [šį klausimą]:

Ar Direktyvą 2003/87/EB, visų pirma jos I priedo 3 punktą, galima aiškinti taip, kad sprendžiant dėl [kuro deginimo] aptariamame įrenginyje įtraukimo į Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (toliau – ES ATLPS),

DARBINIS VERTIMAS

įrenginio bendro nominalaus šiluminio našumo [apskaičiavimui] turi įtakos įrodyta aplinkybė, kad tam tikros tą įrenginį sudarančios įrangos veikimui taikomas ribojimas?

<...> [nacionalinės procesinės teisės nuostatos]

Motyvai

Šis teismas prašo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinti Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio e punktą ir I priedo 3 punktą, kad būtų galima nustatyti tam tikrų įrenginių, kuriems taikoma Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (toliau – ES ATLPS), bendrą nominalų šiluminį našumą.

I. Taikytinos teisės nuostatos

Sąjungos teisė

(orig. p. 2)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB.

Europos Komisijos patvirtintos šios direktyvos I priedo aiškinimo gairės.

Vengrijos teisė

Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény (2012 m. Įstatymas Nr. CCXVII dėl dalyvavimo Sąjungos [apyvartinių taršos leidimų] prekybos sistemoje ir Sprendimo dėl pastangų pasidalijimo taikymo; toliau – 2012 m. Įstatymas Nr. CCXVII).

Šio įstatymo 2 straipsnyje numatyta:

„Įrenginys – tai stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba daugiau iš I priedo I–XXI punktuose išvardytų veiklų arba bet kokios kitos su jomis technologiškai susijusios veiklos, taip pat veiklos, kurios techniškai yra susijusios su toje vietoje vykdomomis veiklomis ir dėl kurių išmetamos I priede išvardytos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, arba veiklos, turinčios tiesioginės įtakos šiai emisijai.“

To paties įstatymo 2 straipsnio 46 ir 47 punktuose pateikiamos šios sąvokų apibrėžtys:

„46. atsarginis mazgas – tai emisiją generuojanti įranga, skirta įrenginyje esančiai ir įprastai veikiančiai įrangai laikinai pakeisti;

DARBINIS VERTIMAS

47. avarinis mazgas – tai emisiją generuojanti įranga, veikianti ir įsijungianti įrenginyje tuomet, kai dėl *force majeure* nėra galimybės naudotis pirminiu energijos šaltiniu.“

I priedo 3.I punkte nurodyta veikla reiškia „kuro deginimą įrenginiuose, kurių bendras nominalus šiluminis našumas yra didesnis kaip 20 MWt (išskyrus įrenginius, skirtus pavojingoms arba buitinėms atliekoms deginti)“.

Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 410/2012. (XII. 28.) Korm. Rendelet (2012 m. gruodžio 28 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 410 dėl normų, skirtų įgyvendinti 2012 m. Įstatymą Nr. CCXVII dėl dalyvavimo Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje ir Sprendimo dėl pastangų pasidalijimo taikymo; toliau – 2012 m. Vyriausybės nutarimas Nr. 410).

1 straipsnio 5 dalyje yra nustatyta: „Jei institucija pripažįsta, kad operatorius atitinka 2012 m. Įstatyme Nr. CCXVII nustatytas sąlygas, ji išduoda taršos leidimą, remdamasi administraciniu sprendimu dėl naudojimo aplinkosaugos srityje sąlygų. 3 priede nustatomi išsamūs esminiai reikalavimai taršos leidimui gauti.“ **(orig. p. 3)**

2 priedo lentelės 3.I punkte veikla laikomas „kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendras nominalus šiluminis našumas yra didesnis kaip 20 MWt (išskyrus įrenginius, skirtus pavojingoms ar buitinėms atliekoms deginti, ir dyzelinu varomus generatorius, naudojamus kaip avarinis branduolinių elektrinių energijos šaltinis)“.

2 priedo 2.7 punkte numatyta: „Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą siekiant nustatyti, ar jį galima įtraukti į Bendrijos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras (įskaitant įrangą, kuriai 2012 m. Įstatymo Nr. CCXVII 15/B straipsnio reikalavimai netaikomi, t. y. atsarginius ir avarinius mazgus), nominalus šiluminis našumas. Prie šių mazgų priskiriami įvairūs katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, fakelai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai, įskaitant įrangą, kuriai netaikomi 2012 m. Įstatymo Nr. CCXVII 15/B straipsnyje įtvirtinti reikalavimai. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas mažesnis kaip 3 MW, ir mazgus, kurie naudoja tik biomasę, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama. „Tik biomasę naudojantys įrenginiai“ – tai mazgai, kurie kietąjį iškastinį kurą naudoja tik jam įjungti ir išjungti.

A 140 kWth és annál nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről szóló 53/2017. (X. 18.) FM rendelet (2017 m. spalio 18 d. žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 53 dėl deginimo

DARBINIS VERTIMAS

įrenginių, kurių bendras nominalus šiluminis našumas yra ne mažesnis kaip 140 kWt, tačiau mažesnis kaip 50 MWt, ir kurių oro teršalų emisija neviršija ribinių verčių, veikimo sąlygų; toliau – 2017 m. spalio 18 d. ministro įsakymas Nr. 53).

Šio įsakymo 2 straipsnio 7 punkte yra numatyta: „nominalus šiluminis našumas – tai atitinkamam degimo mazgui per laiko vienetą patiekiama energinė vertė, išreikšta [šiluminiais] kilovatais (kWt) arba [šiluminiais] megavatais (MWt), būtina tam, kad deginimo mazgas veiktų administraciniu sprendimu nustatytu nominaliu našumu“.

II. Pagrindinės bylos dalykas ir reikšmingos faktinės aplinkybės

2017 m. pareiškėja pradėjo padangų gamybą. Gamybos reikmėms ji eksploatuoja tris *Bosch Universal UL-S 18000* tipo garo katilus. Bendrovė *Kazántrade Kft.* patvirtino, kad maksimalus katilų šiluminis našumas yra reguliuojamas programine įranga ir nustatytos tokios tų katilų našumo vertės: 8 991 kW – 8 791 kW – 8 962 kW. Tam, kad pareiškėja visais atvejais neviršytų 20 MWt šiluminio našumo, vienas katilas nuolat būna išjungtas, todėl maksimalus galimas nominalus našumas yra lygus 17 953 kW (8 991 kW + 8 962 kW). Tai galima įrodyti pasitelkus dujų suvartojimo registracijos sistemą internete, kasdienius katilų įrašus ir kitus įrenginyje laikomų dujų naudojimą fiksuojančius dokumentus **(orig. p. 4)**. Pareiškėjai išduotame ir, kiek tai susiję su oro kokybės apsauga, atnaujintame eksploatacijos leidime taip pat nurodyta, kad „draudžiama vienu metu eksploatuoti daugiau kaip du katilus, todėl bendras nominalus šiluminis našumas negali viršyti 17 953 kW“.

Inovacijų ministerija (kita administracinio proceso šalis ir už taršos leidimų išdavimą atsakinga institucija) skyrė pareiškėjai baudą dėl su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu susijusios veiklos vykdymo be reikalingo leidimo. Tai yra šio administracinio teismo nagrinėjamos bylos dalykas. Kita administracinio proceso šalis teigia, kad pareiškėjos nurodyta veikla, kuri [parodo] veikiančių garo katilų pasiektą apatinį šiluminį našumą, t. y. 17 953 MWt arba „bazinį įrangos našumą“, parodo tik bendrą dviejų katilų nominalų šiluminį našumą, t. y. katilų, kuriems taikomi ribojimai (ir kurių šiluminis našumas yra didžiausias), o ne visų (t. y. trijų) katilų šiluminį našumą.

Kita administracinio proceso šalis, remdamasi nacionaline teise ir darydama nuorodą į ES ATLPS reglamentuojančius teisės aktus, pažymi, kad nėra jokių galiojančių nuostatų, leidžiančių keisti nominalų šiluminį našumą, t. y. aptartuose įrenginiuose esančios įrangos veikimo būdą (riboti našumą programine įranga). Visų trijų programine įranga ribojamų garo katilų bendras nominalus našumas viršija 20 MWt.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, kita administracinio proceso šalis savo sprendime padarė išvadą, kad, sprendžiant dėl Bendrijos sistemos (ES ATLPS)

DARBINIS VERTIMAS

taikymo, nereikalaujama atsižvelgti į konkrečiu metu sudegintą kurą, tačiau būtina atsižvelgti į visų įrenginyje esančių techninių mazgų nominalų šiluminį našumą.

Pagrindiniai šalių argumentai

Pareiškėja, be kita ko, prašė šio teismo pripažinti, kad, sprendžiant dėl įtraukimo į ES ATLPS, reikia atsižvelgti (kiek tai susiję su bendru nominaliu našumu) į ribojimą, kuris neleidžia įrangai, kuriai taikomas toks ribojimas, veikti tuo pat metu su veikiančia įranga arba veikti didesniu našumu, nei nustatyta pritaikius šį ribojimą.

Pareiškėja tvirtina, kad remiantis Bendrijos ir nacionalinės teisės nuostatomis, sprendžiant dėl veiklos įtraukimo į ES ATLPS, svarbu žinoti, ar yra įrangos (tiek našumą generuojančių mazgų, tiek atsarginių ar avarinių mazgų), kuri turi tiesioginį poveikį emisijai, ar toje įrangoje vykdoma veikla, kuriai naudojamas kuras arba su ta veikla tiesiogiai susijusi veika, ir ar ta įranga yra techniškai tiesiogiai susijusi su šia veikla. **(orig. p. 5)**

Pareiškėja, be kita ko, tvirtina, kad nominalaus šiluminio našumo sąvoka neapsibrėžta nei direktyvoje, nei Bendrijos teisėje. Pagal Europos Komisijos išleistų direktyvos I priedo aiškinimo gairių 3.3.1. punktą, būtent įrangos gamintojas privalo nurodyti bendrą nominalų šiluminį našumą, kuris turi būti nurodyta ant įrangos, gavus patikrinimą atliekančios įstaigos sutikimą. Nesant informacijos apie gamintojo nustatytą bendrą nominalų našumą, įrangos operatorius jį nustato remdamasis skaičiavimais (pavyzdžiui, remdamasis didžiausiu kuro sunaudojimu per parą praėjusiais metais) ir pateikia kompetentingai institucijai jos sutikimui gauti.

Vadovaujantis Vengrijos teisės aktais, administraciniu sprendimu nustatomas įrangos nominalus našumas; beje, šis nėra identiškas įrangos nominaliam šiluminiam našumui, nes pastarasis yra tiekiamo kuro, reikalingo veiklai nominaliu našumu užtikrinti, energetinė vertė.

Taigi 2017 m. spalio 18 d. ministro įsakymo Nr. 53 2 straipsnio 7 punkte nenurodyta, kad įrenginio šiluminis našumas nustatomas administraciniu sprendimu. Pagrindiniame leidime buvo nustatytas katilų nominalus našumas, o trečiasis katilas įvardytas „atsarginiu“, nes dviejų katilų eksploatavimas vienu metu galėjo patenkinti maksimalius faktinius šiluminius gamybos įrenginių poreikius. Dar prieš kitai administracinio proceso šaliai pradedant administracinę procedūrą, pagrindinis leidimas buvo atnaujintas, t. y. atsižvelgiant tiek į katilų fizinį, tiek programine įranga nustatytą ribojimą, oficialiame dokumente buvo įtvirtintas bazinis įrangos našumas. Pareiškėja per kitos administracinio proceso šalies vykdomą procedūrą ne kartą (tiek pareiškimais, tiek kitais dokumentais) ją informavo, kad katilų našumas ribojamas tiek fiziškai, tiek programine įranga, tačiau kita administracinio proceso šalis su tuo nesutiko, nes, spręsdama dėl įtraukimo į ES ATLPS, ji atsižvelgė tik į pagrindiniame leidime nurodytą bendrą nominalų šiluminį našumą. Pareiškėjos teigimu, kita administracinio proceso šalis,

DARBINIS VERTIMAS

spręsdama dėl leidimo išdavimo, turi aiškiai išnagrinėti ne tik pagrindiniame leidime nurodytą informaciją, bet ir įvertinti, ar 2012 m. Įstatyme Nr. CCXVII nustatytos sąlygos (t. y. ar bendras nominalus šiluminis pareiškėjos eksploatuojamo įrenginio našumas yra didesnis kaip 20 MW) yra įvykdytos. Išduodant taršos leidimą, svarbu įvertinti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą, kad būtų galima priimti pagrįstą sprendimą, nes išduodant taršos leidimą privaloma nustatyti bendrą nominalų šiluminį našumą, kaip nurodyta 2012 m. Vyriausybės nutarimo Nr. 410 3 priede. Be to, vykstant procedūrai pareiškėja tvirtino, kad dėl katilams taikomo ribojimo jų tikrasis šiluminis našumas mažesnis nei pagrindiniame leidime nurodytas bendras nominalus šiluminis našumas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kitos administracinio proceso šalies teiginys, kad sprendžiant dėl įtraukimo į ES ATLPS leidžiama atsižvelgti tik į pagrindiniame leidime nurodytą bendrą nominalų šiluminį našumą, yra nenuoseklus **(orig. p. 6)**. Taigi, jei pagrindiniame leidime (tai yra oficialus dokumentas) baziniu įrenginio našumu laikomas ribotas našumas, kita administracinio proceso šalis į ją neatsižvelgs, tačiau jeigu pareiškėja apribotą našumą įregistruos kaip bendrą nominalų šiluminį našumą, kita administracinio proceso šalis formaliai atsižvelgs į ribojimą, nenagrinėdama jo išsamiau. Remiantis direktyvos I priedo 3 punktu, galima atsižvelgti į įrenginyje, kuriame deginimas kuras, esančių techninių mazgų nominalų šiluminį našumą. Kitaip tariant, įranga, kuriai taikomas ribojimas, iki ribojimu nustatytos vertės negali būti laikoma kurą naudojančiu techniniu mazgu, todėl apskaičiuojant bendrą nominalų našumą leidžiama neatsižvelgti į šios įrangos nominalų šiluminį našumą. Vadovaujantis direktyvos 3 straipsnio e punkte pateikta įrenginio apibrėžtimi, techninis įrenginys, kuriame dėl kokių nors ribojimų negali būti vykdoma veikla arba kuriame ši veikla gali būti vykdoma tik mažesne apimtimi dėl programine įranga nustatytų apribojimų, arba kuri techniškai tiesiogiai nesusijusi su toje vietoje vykdomomis veiklomis, negali turėti įtakos emisijoms ir teršimui, kol toks ribojimas taikomas ir kol jis neviršijamas, todėl sprendžiant dėl įrangos įtraukimo į ES ATLPS, įrangos mazgas, kuriam taikomas ribojimas, taip pat nelaikomas įrenginio dalimi.

Vadovaujantis Vengrijos teisės aktais darytina išvada, kad įtraukiant kokią nors veiklą į ES ATLPS ir apskaičiuojant bendrą nominalų šiluminį našumą, reikia atsižvelgti į įrenginyje esančių ir kurą naudojančių techninių mazgų nominalų šiluminį našumą. Kadangi įrangoje, kuriai taikomas ribojimas, veikla vykdoma neviršijant nustatyto ribojimo dydžio, todėl įranga neišmeta šiltnamio efektą sukeliančių dujų; kadangi dėl ribojimo ši veikla gali turėti tik netiesioginės įtakos taršai, jei ribojimas panaikinamas, šios įrangos mazgas, kuriam taikomas ribojimas, nelaikomas įrenginio dalimi. Kadangi įranga, kuriai taikomas apribojimas, negali būti laikoma tinkamu veikti ir veikiančiu mazgu, kol ribojimas neviršijamas, pagal Vengrijos teisės aktus ji nelaikoma atsarginiu arba avariniu mazgu.

Apibendrinant pateiktus argumentus pažymėtina, kad remiantis Bendrijos ir nacionalinės teisės nuostatomis, sprendžiant dėl veiklos įtraukimo į ES ATLPS, svarbu žinoti, ar yra įrangos, nesvarbu, ar tai įrenginio mazgas, ar atsarginis arba avarinis mazgas, kuri turi tiesioginį poveikį emisijai, ar toje įrangoje vykdoma

DARBINIS VERTIMAS

veikla, kuriai naudojamas kuras arba su ta veikla tiesiogiai susijusi veika, ir ar ta įranga yra techniškai tiesiogiai susijusi su šia veikla. Jei atsakymas į šį klausimą būtų neigiamas, apskaičiuojant bendrą nominalų šiluminį našumą, į tos įrangos šiluminį našumą galima neatsižvelgti. **(orig. p. 7)**

Kitos administracinio proceso šalies teigimu, deginimo įrenginio apribotam našumui įrodyti tinka tik dokumentai, patvirtinantys atitiktį techninio saugumo reikalavimams po pertvarkymų ar apribojimo, kuriuose taip pat patikimai nurodytas deginimo įrenginio nominalus šiluminis našumas. Nustatant nominalų šiluminį našumą ir sprendžiant dėl taršos leidimo išdavimo, „faktinę situaciją atitinkantis šiluminis našumas“ neturi lemiamos reikšmės; svarbiausios yra gamintojo specifikacijos (instrukcijos, įrangos ženklinimas). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nominalus šiluminis našumas nustatomas pagal gamintojo specifikacijas; šis našumas yra pastovus ir gali kisti tik pertvarkius katilą.

Vadovaujantis 2012 m. Vyriausybės nutarimo Nr. 410 2 priedo 2.7 punktu ir šio nutarimo 1 straipsnio 5 dalimi, vertinant bendrą nominalų šiluminį našumą, galima remtis tik oficialiais dokumentais, todėl sprendžiant dėl pareiškėjos veiklos įtraukimo į ES ATLPS, galima atsižvelgti į pareiškėjai suteiktame pagrindiniame leidime nurodytą deginimo įrenginių nominalaus šiluminio našumo sumą. ES ATLPS reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra jokių galiojančių nuostatų, pagal kurias būtų leidžiama, siekiant apriboti nominalų šiluminį našumą, įrenginyje esančią įrangą naudoti, programine įranga ar techniškai nustačius ribojimus. Pagrindiniame leidime taip pat turi būti nurodyta leistina įrangos veikla, kad kita administracinio proceso šalis, spręsdama dėl taršos leidimo išdavimo, galėtų į ją atsižvelgti. Nustatant įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą galima atsižvelgti į katilams taikomą ribojimą, jei tai patvirtinta oficialiais dokumentais.

III. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo pagrindas

Siekiant išspręsti šioje byloje nagrinėjamą ginčą, reikia išsiaiškinti, ar sprendžiant dėl veiklos įtraukimo į ES ATLPS, reikia atsižvelgti į tai, ar tam tikra įranga (tai gali būti įrenginio mazgas, ar atsarginis arba avarinis mazgas) turi tiesioginį poveikį emisijai, ar toje įrangoje vykdoma veikla, kuriai naudojamas kuras arba su ta veikla tiesiogiai susijusi veika, ir ar ta įranga yra techniškai tiesiogiai susijusi su šia veikla. Jei atsakymas į šį klausimą būtų neigiamas, ar apskaičiuojant bendrą nominalų šiluminį našumą, galima neatsižvelgti į tos įrangos šiluminį našumą.

<...> **(orig. p. 8)** <...> [nacionalinės procesinės teisės nuostatos]

Budapeštas, 2020 m. rugsėjo 29 d.

<...> [parašai]

DARBINIS VERTIMAS